

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

3.
СТРАНА

Вандализам на гробљу у Калазу

Промотери наше писане речи

5.
СТРАНА

Сценски приказ судбина у магли

4.
СТРАНА

Успомена на Србе у Адоњу

5.
СТРАНА

ПОЛИТИКА

Ану Брнабић сачекале јошове међустраначке јојогде

Без већих измена у саставу нове српске владе

Мандатарку Ану Брнабић на челу Министарства државне управе наследиће социјалиста Бранко Ружић, док за новоформирану ресор животне средине засад као кандидати фигурирају Горан Триван и Бранислав Недимовић.

Ово је тренутни распоред кадровских карата у будућим министарствима, о којима је, у тренутку закључења овог броја нашег листа, вођена расправа у Скупштини Србије. До тог тренутка било је познато да ће кабинет имати 18 ресора, два више него досадашњи, а коначан састав требало би да се зна после консултација унутар напредњачког табора.

Према Предлогу измена Закона о министарствима, који су парламенту упутила 152 посланика из странака владајуће коалиције (са листе СНС, ПУПС, СДПС, ПС, СПС и СВМ), осим Министарства заштите животне средине, биће основано још једно ново – за европске интеграције. Ту, међутим, неће бити кадровских новина, јер ће тај ресор водити Јадранка Јоксимовић, која је и до сада у Влади била задужена за европске послове, као министар без портфеља.

Социјалисти ће у будућем кадровском мозаику, осим Ружића, највероватније имати још најмање три члана – Ивицу Дачића, као првог потпредседника и шефа дипломатије, Алек-

Ако Народна скупштина Србије прихвати предлог владајуће коалиције, Ана Брнабић ће на позицији премијера наследити састав владе веома сличан оном којим је био окружен њен претходник Александар Вучић

сандра Антића (енергетика) и Славицу Ђукић Дејановић, која ће се и даље бавити популационом политиком.

Сигурна места и у будућој влади, како сада ствари стоје, имају и три актуелна потпредседника: Расим Ља-

јић (трговина), Небојша Стефановић (МУП) и Зорана Михајловић (грађевина).

Оснивањем Министарства за европске интеграције гаси се Канцеларија за ЕУ, а све запослене у овом телу, укључујући и в. д. директора Ксенију Миленковић, преузеће новоформирану ресор. С обзиром на то да се формира и ресор екологије, који је до сада био у оквиру пољопривреде, будуће ће се тај портфељ звати Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Очекује се да своје позиције задрже Нела Кубуровић (правда), Душан Вујовић (финансије), Младен Шарчевић (просвета), Александар Вулин (рад), Вања Удовичић (спорт) и Милан Кркобабић (министар без портфеља задужен за јавна предузећа).

До промена би могло да дође у ресорима одбране, привреде, пољопривреде и културе, на чијем челу су тренутно Зоран Ђорђевић, Горан Кнежевић, Бранислав Недимовић и Владан Вукосављевић. Појавиле су се и спекулације да би Славица Ђукић Дејановић могла да се врати на чело парламента, уместо Маје Гојковић.

– О мом повратку на чело парламента заиста није било речи. СПС је на страначким органима договорио имена четири кандидата – каже Славица Ђукић Дејановић. ■

Пословни планови „Ал Дахре“ досежу и до Србије

Арапи рачунају на 20.000 хектара српских ораница

Председник „Ал Дахре“ Ал Дареј, недавно је на Светском форуму за иновације у пољопривреди у Абу Дабију, рекао да је циљ инвестирања у овакве пројекте обезбеђивање веће безбедности хране.

– Желимо да се фокусирамо на унапређење безбедности хране и да обезбедимо стално снабдевање намирницама као што су пшеница и пиринач, али и друге житарице – објаснио је Ал Дареј.

„Ал Дахра“ је специјализована за узгој, производњу и промет прехранбених производа и сточне хране, али и аквизицијама и инвестирањем у компаније које се баве производњом хране. Присутни су у Мароку, Грчкој, Саудијској Арабији и Египту, где поседују више од 54.000 хектара. Компанија има и 4000 хектара у САД, исто толико у Шпанији и око 2000 хектара у Аустралији. Србија им је интересантна због пробоја на европско тржиште. Арапска компанија је и један од осам потенцијалних кандидата за куповину ПКБ-а, који управо располаже земљиштем од око 17.000 хектара.

Да ли би овакве најаве могле да значе и потврду да су озбиљно заинтересовани за учешће на тендеру за ПКБ-а, посебно после изјаве првог човека те компаније да је у плану проширење дугогодишњег партнерства са Србијом?

Професор Економског факултета Љубодраг Савић сматра, да судећи да арапској компанији треба земља за

Компанија „Ал Дахра“ планира да издвоји 130 милиона долара за закуп и куповину пољопривредног земљишта широм света, а једна од дестинација је и Србија, где желе да се домогну чак 20.000 хектара. Није наведено колико су спремни да плате из укупног буџета за српске оранице

квалитетне житарице, ПКБ вероватно није у игри.

– Пре ми се чини да би они најрадије купили обрадиво земљиште у ко-

да они желе да се баве и сточарством – каже Савић.

За дугорочни закуп земље на 30 година стигло је 216 захтева потенцијал-

маду или на више локација. Али без „терета“ као што су фабрика, институт или фарма које има ПКБ, а који се продаје у целини. Мало је вероватно

них инвеститора, али нема информација да ли је међу њима и „Ал Дахра“. Једини званично познати посао који та компанија има у Србији је сувласни-

штво у „Руднап аграру“ Војина Лазаревића, која се бави узгојем јабука на око 130 хектара. Међутим, интересантно је да „Ал Дахра“ напомиње да у Србији већ поседује 1000 хектара земље.

Директна куповина државних ораница у Србији није могућа бар до септембра ове године када, по Споразуму о стабилизацији и придруживању, морати да се либерализује тржиште пољопривредног земљишта. Држава најављује да ће до тада донети низ ограничавајућих мера, али за странце ни сада то није непремоств проблем, јер постоји неколико бочних могућности стицања права над земљиштем.

Савић истиче да не зна конкретно за „Ал Дахру“, али да је познато како се код нас може доћи до земље.

– Многи су узимали кредите од банака и давали земљу под хипотеку. Када више нису могли да враћају кредите, земља им је одузета. А када страна банка узме земљиште више јој нико не може забранити да њиме даље тргује – објашњава наш саговорник.

Бранислав Недимовић, министар пољопривреде није желео да коментарише најаве „Ал Дахре“ о потенцијалним инвестицијама у Србији. ■

Незайамљени вандализам на српском гробљу у Калазу

ДРУШТВО

Напад на српску заједницу и мађарско-српске односе

У ноћи између 22. и 23. јуна ове године, на српском православном гробљу у Калазу догодио се до сада незапамћен вандалски чин: непозната лица порушила су око двадесет надгробних споменика и девастирала више гробова, док је централни крст измештен из свог лежишта. О последицама оваквог дивљања на српском гробљу, Срби из Калаза су одмах обавестили полицију, од које очекују да предузме све расположиве мере у расветљавању овог догађаја, односно да открије и казни починиоце.

Српска заједница у Мађарској је и ранијих година повремено доживљавала сличне вандализме на својим светињама, али су они били мањег обима у односу на овај у Калазу. Откако су руководства Србије и Мађарске пре неколико година прогласила тзв. историјско помирење између два суседа и њихови односи ушли у веома повољну фазу, рушилачки чин у Калазу је први инцидент упорен против Срба у овој земљи.

Српски посланик у Парламенту Мађарске Љубомир Алексов је, у изјави за наш лист, оштро осудио овај рушилачки напад. — Сваки нормалан и моралан човек бива веома револтиран када је у пи-

Двадесетак срушених споменика, више оскрнављених гробова и измештен централни крст, последице су до сада незабележеног вандалског напада на српско православно гробље у Калазу. Представници српских институција у Мађарској осудили су овај антицивизацијски чин и затражили да надлежни што пре расветле случај

тању вандализам, а нарочито када је реч о нападу на светилиште, цркву или гробље. Шокантно је то што се десило на калашком српском гробљу. Рушитељи споменика су повредили осећања

ОРБАН ОСУДИО СКРНАВЉЕЊЕ ГРОБЉА

Мађарски премијер Виктор Орбан осудио је скрнављење српског гробља у Калазу, изјавио је шеф његове прес канцеларије Берталан Хаваши.

„Треба уложити све могуће напоре да овај неприхватљив акт не баца сенку на мађарско-српско пријатељство и историјско побољшање билатералних односа током протеклих пар година“, пренео је Хаваши речи мађарског премијера.

Орбан је наложио мађарском министру унутрашњих послова Шандору Пинтеру да се усредсреди на истрагу о инциденту, открије починиоце и изведе их пред лице правде.

и нанели бол калашким српским породицама, пореметивши и спокојство и мир самог гробља. На овај начин су повредили и све нас, Србе у Мађарској, јер сви саосећамо са сународницима

из Калаза. Осуђујемо овакав вандализам, као што то чини сваки грађанин добрих намера, без обзира на националну и верску припадност — истакао је Алексов у изјави за „Српске недељне новине“.

Ситуацију, према његовом мишљењу, отежава чињеница што се немио догађај десило у насељу у коме Мађари, Срби, Словаци и Немци већ више векова живе у миру, поштујући једни друге.

— Напад на гробље није само напад на српску заједницу. То је истовремено и напад на мађарско-српске добросуседске односе. Овај чин је у супротности са политиком двеју држава. Органи безбедности морају да употребе сва расположива средства у спречавању оваквих појава. Починиоце овог напада на српску заједницу у Мађарској треба што пре открити и извести пред лице правде — истакао је Љубомир Алексов.

Вандализам на српском гробљу су, у изјавама за наш лист, осудили и Петар Крунић, председник Српске самоуправе Калаза и Пештанске жупаније и Петар Богдан, саветник Самоуправе Срба у Мађарској за северни регион.

К. П. — Д. Ј.

Представници Србије на вежби у Мађарској

Како се заштитити од нуклеарне опасности

Поред својих колега из 81 земље, не вежби су учествовали и представници Сектора Министарства унутрашњих послова за ванредне ситуације, Министарства одбране, Министарства здравља и Министарства пољопривреде и заштите животне средине Србије

На међународној вежби симулације одговора на нуклеарну несрећу, која је одржана у Мађарској, учествовали су представници 81 државе и 11 међународних организација међу којима и Србије. Вежбу су организовали Међународна агенција за атомску енергију (МАЕ) и регулаторно тело из те области из Мађарске, а учешће је узела

и Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

Представници те агенције су 21. и 22. јуна, заједно са осталим учесницима у вежби, проверавали национални систем за одговор на нуклеарну несрећу.

„За време непрекидног дежурства од 36 часова, колико је трајала ве-

жба, запослени у агенцији и други органи који су учествовали, примали су и обрађивали информације, вршили анализе и припремали обавештења“, наводи се у издатом саопштењу.

Уз то су „прописивали мере заштите становништва, на начин на који би се то вршило и у случају да се несрећа заиста и догоди“.

СЕЋАЊА

Адоњ добио сѿомен-крст, у знак сећања на ишчезле Србе

Радост због освеженог сећања – туга због нестанка трагова

Спомен-крст у Адоњу, на углу улица Зрињи и Мађар, освештао је 15. јуна ове године епископ будимски Лукијан, уз саслуживање протојереја Лазара Пајтића, архијерејског намесника, протојереја Радована Савића, ловранског пароха, протонамесника Зорана Остојића, будимпештанског пароха, протонамесника Далибора Миленковића пароха у Бати, јерођаконана Варнаве Кнежевића и ђаконана Зорана Живића.

Световни део програма, приређеног овим поводом, отворила је Аманда Комер, уметнички директор Културног центра у Адоњу, а потом је др Чаб

Једну од раскрсница у градићу Адоњу, од пре неколико дана краси уметнички обликован спомен-крст, који мештане и путнике намернике подсећа да су ово место некада у великом броју насељавали Срби. Они су, током свог вишевековног присуства у Адоњу, пресудно утицали да овај град данас буде то што јесте

свако може да сврати, да се одмори, да размишља и да се помоли Богу пред крстом, симболом свих хришћана, који нам показује прави пут. Али, постоје и сећања на тужне тренутке, на не-

вљање спомен-крста, осећајући важност обележавања овог места.

Српски представник у Парламенту Мађарске је додао да се овим не обележава само место где је некада била

старство за људске ресурсе, Самоуправа града Адоња, Самоуправа Срба у Мађарској, Српска самоуправа Ловра и Удружење за очување културе и традиције Ловре.

Између два говора, присутни су имали прилике да чују композиције: „Свајти Боже“ и „Аве Марија“, у извођењу хора „Чувари душе“.

Свечаности су, осим градоначелника Адоња, присуствовали и амбасадори Србије и БиХ у Мађарској Раде Дробац и Александар Драгичевић, председница Самоуправе Срба у Мађарској Вера Пејић Сутор, председница Српске самоуправе у Ловри Јелена Вукајловић

Гласхутер, заменик градоначелника Адоња, одржао свечани говор.

– На нашу велику радост, заједнички обележавамо овај празник. Освећујемо крст постављен у знак сећања на Србе, који су се под најездом Турака настанили у Адоњу. Њима можемо да захвалимо што данас постоји наш град – истакао је др Гласхутер.

Обраћајући се присутнима на овом скупу, представник Срба у Парламенту Мађарске и председник Удружења за очување културе и традиције Ловре, Љубомир Алексов, рекао је да се у њему мешају два супротна осећања:

– Једно осећање је радост што је у Адоњу створено ово сакрално место, где сваки хришћанин, без обзира које је вере, може да дође, да се код крста сети својих најмилијих и да запали свећу у знак сећања на њих и за срећу своје породице. Радост је што смо нешто створили. А створили смо место где

станак наших људи и време када је храм, који се налазио на овом месту, срушен.

Међутим, истакао је Алексов, имамо среће што смо доживели да дође време када се споменици не руше, него се граде. Сада смо, како је рекао, део једног таквог стваралачког процеса.

– Драго ми је да је овај споменик створио мој пријатељ Ференц Немеш, велики уметник у резбарену дрвета. Крст је сачињен из једног комада, од дебла храста, који се осушио стојећи. Овај уметник је, такође, творац ловранског Светог Николе. Много година пратим његово стваралаштво, посећујем његове изложбе и мислим да овај спомен-крст заслужује велику похвалу – рекао је Љубомир Алексов, који се захвалио градоначелнику Адоња Петеру Роњецу на организацији прославе, а затим и влади Мађарске, која је дала материјална средства за израду и поста-

ТЕКСТ КРАЈ СПОМЕН-КРСТА

Православни Срби појављују се у Адоњу 1546. године као помоћне трупе османлија. У првим деценијама османлијске власти овај крај је опустео. Досељавањем Срба 1580. године, град се поново оснива.

После протеривања Турака 1688. године, долази до масовног усељавања Срба током Велике сеобе. Захваљујући Привилегијама, које су добили од Мађарског краља Леополда Првог, Срби су могли да подижу своје храмове, да бирају архиепископа, да користе свој Јулијански календар, а исто тако су били ослободени плаћања десетине католичкој цркви. Године 1691. Адоњ је већ имао свог православног свештеника, као и цркву-брвнару. У овом храму су биле чуване мошти деспота Стефана Штиљановића до 1698. године.

Први православни храм од камена подигнут је 1732. године. Почетком XVIII века, Адоњ је насеље са већинским српским православним становништом. Нешто касније се досељавају Словаци, Швабе и Гркоцинци, који су допринели економском процвату овог насеља.

До 1882. године назив овог места је Рац-Адоњ. Крајем XIX века број православлаца је јако опао. Године 1932. било је само четворо мештана који су се изјашњавали као православци. Године 1945. српски храм је тешко оштећен и више није био обновљан. Припадници православне заједнице у Адоњу су нестајали у вихорима историје, али су, до последњег, верно чували своју веру, идентитет и језик. Они су знатно допринели да ово место буде најзначајнији град овог краја.

Нека овај крст, историја, литургијски предмети и богослужбене књиге чувају успомену на 350 година прошлости православних Срба у Адоњу. Овај крст подиже град из вечите захвалности за њихов труд и жртву за унапређење овог места.

Заједница Свете Тројице

српска црква, него заједничко место свих верника, јер је црква без верника само празна кућа.

– Овај крст је подигнут за све вернике онога доба, за људе из Адоња, али и из околине, који су некада овде живели: Мађарима, Србима, Немцима, који су неколико стотина година заједно живели, смејали се и плакали. Желимо да се свима њима саке године упали свећа на Дан мртвих – рекао је Алексов.

Подизање српског спомен-крста у Адоњу материјално су помогли: Мини-

Краус и свештеник у адоњској католичкој цркви Мартон Бозаи.

Програм је настављен у Културном центру и библиотеци града Адоња, наступом камерног хора „Вокс Мирабилис“ из Стоног Београда. Гости су имали прилике да чују надахнуто извођење дела православне духовне музике, композитора Сергеја Рахмањинова, Николе Кедрова, Павела Чеснека и Петра Илича Чајковског. По завршетку програма, домаћини су приредили пригодан пријем.

Катарина Павловић

Нова представа ђака и професора Српске школе у Пеши

КУЛТУРА

Судбине у магли неиспуњених обећања и снова

Представа „Судбине у магли“ реализована је као копродукција Српске школе „Никола Тесла“ и Српског позоришта у Мађарској, које је финансирало комад и обезбедило потребну техничку подршку. Сценографију је поставила Изабела Борза, док су за технику били задужени Тибор Ембер и Богдан Сабо.

У представи је учествовало двадесетак ђака, чланова драмске секције „Сунцокрет“: Катарина Радојичић, Никола Плавшић, Марина Сабо, Јована Зец, Јована Мајданчић, Ана Маргушић, Филип Иланковић, Ђорђе Здравковић, Ђорђе Вукадинов, Анастасија Спасојевић, Марија Симић, Радмила Ђирић, Василије Мићић, Марта Михајловић, Нађа Марчетић, Вања Павловић, Лара Камаси, Бојана Младеновић, Ања Панић, Лена Ембер и Мирко Митар Кркељић, бивши ђак, а од недавно васпитач у ђачком дому. Текст је припремила Зорица Јурковић.

Историјска основа романа „Воз савести“ је драматична и трагична прича о судбини Срба из Батање. По завршетку Првог светског рата и по оснивању Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, православни свештеници у Мађарској агитовали су да се Срби врате у матицу. Била им је обећана земља у Бачкој и наводно је терен за њихов повратак био припремљен. Поведени обећањима да ће живети у матици, спојити се са својим народом после учествовања у братоубилачком Великом рату, многи Срби у Мађарској су се одрекли своје земље, свог имања и држављанства и потписали да се више неће вратити. Неки су одмах уви-

Поводом Дана просветних радника, на сцени Српског позоришта у Мађарској премијерно је приказана представа „Судбине у магли“, према роману „Воз савести“ Драгомира Дујмова, у режији Зорице Јурковић

дели да су преварени и успели да се врате својим фамилијама, док многим то није пошло за руком.

Судбина ликова које писац приказује уствари је колективна судбина. Осим Живе Радосава, нема јунака који се посебно издвајају. Народ је колективни јунак, што је карактеристично и у делима Црњанског.

Зорица Јурковић је врло добро издвојила најјаче сегменте романа који су приказани у представи. Ово је био тежак задатак, с обзиром да је роман историјски, са веома сложеном темом, великим бројем ликова и снажним емотивним набојем. Овај комплексан садржај публици је требало да прене-су деца, која су показала да су дора-

сла озбиљном задатку. Прича је повезана са актуелним догађањима, када смо сведоци великих миграција људи у потрази за новим домовима. Млади глумци, ђаци Српске школе, који су и сами одвојени од својих кућа и родитеља, осетили су тежину и значај тематике ове представе што је допринело да је успешно и убедљиво одиграју.

Др Јованка Ластич, директорка Српске школе „Никола Тесла“, била је дирнута и честитала је целој екипи. И Драгомир Дујмов је био одушевљен представом. Није гледао пробе и није знао шта може да очекује.

„Ово је за мене била једна оригинална представа. Захваљујем се деци и Зорици на великом труду и енергији. Презадовољан сам“, изјавио је Дујмов за наш лист.

Зорица Јурковић, глумица и драмски педагог, веома је задовољна премијером:

„Само деца знају да није било лако. Ово нам је до сада најтежи пројекат, због теме о којој треба да се говори и чита. О томе треба сви да чују. Сада се види да је било вредно уложити труд, да је свака суза, свака свађа и дискусија била вредна данашњег успеха“, истакла је Зорица Јурковић.

Деца су, такође, била веома задовољна премијером. Интересантно је да су неки ученици, док су текле пробе, пожелели да прочитају роман. У времену кад деца ретко узимају књигу у руке, ово је подстрек, охрабрење и инспирација за налажење правог начина приближавања литератури.

К. П.

Културна манифестација у Сегедину

Српска писана реч обогатила „Недељу књиге“

У склопу издавачке продукције народности, читалачкој публици се представила и српска заједница у Сегедину, која је и овом приликом на посебном штанду изложила издања штампана на српском језику. Захваљујући залагању Јелене Фаркаш Сеје, председнице Српске самоуправе у Сегедину, Боривоју Русу, председнику и Марти Петреш, чланице Сегединске месне српске заједнице, посетиоци су могли да стекну увид у бројеве *Српских недељних новина*, *Српског календара*, годишњаке, као и разна издања наших књижевника попут Предрага Степановића, Петра Милошевића, Драгомира Дујмова, Драгана Јаковљевића и других. Изложени су и бројни примерци *Дешчанских свезака*, *Барањских српских свезака*, као и друга издања о српско-мађарским културним везама. Први пут на штанду Сегединске месне српске заједнице наша су се издања Српског института који делује при земаљској српској самоуправи.

Поред писане речи, промовисана је и музичка баштина Срба у Мађарској. Изложени су бројни носачи звука, који сведоче о лепотама православног литургијског певања, а понуђени су и дискови са фолклорним садржајем. У јавној презентацији српског фолкло-

У организацији Библиотеке „Шомођи“, у Сегедину је од 8. до 12. јуна одржана „Недеља књиге“, која је ове године обимала програмима, пре свега промоцијама и књижевним трибинама. Организована је и презентација издања на језицима националних и етничких мањина

ра учествовало је Културно-уметничко друштво „Банат“ из Деске, чији су чланови публици дочарали лепоте српских народних игара, музике и песме. Поред подмлатка, наступала је и извођачка група „Баната“, чији су чланови поздрављени бурним аплаузима, а потом је на Тргу Дугонич одржана српска игранка.

Боривој Рус, председник Сегединске српске заједнице је изразио задовољство због још једног успешног наступа на овој културној манифестацији. Он је најавио да ће српска заједница у Сегедину и убудуће излазити у сусрет организаторима „Недеље књиге“, јер ова приредба представља добру могућност за промовисање дела српске културе у Мађарској. У томе је помоћ пружио и Културни и документациони центар Срба у Мађарској, који је суфинансирао учешће Сегединске месне српске заједнице на светковини писане речи у Сегедину.

П. М.

КУЛТУРА

Госћовања на Српским данима културе у Бечу

Срби из Будимпеште представљени сликарством и песмом

Манифестацију Српски дани културе организовали су Интеграционо и културно удружење „Фокус“ и Аустријско удружење „Културкрајс“ из Беча, а на свечаном отварању у палати Палфи, у самом центру Беча, присутне госте је, поред епископа Андреја, поздравио и амбасадор Србије у Аустрији, Перо Јанковић. Он је изразио своје задовољство због организације манифестације и идеје да се у најбољем светлу представи сваки регион у Србији.

Саветник председника Републике Србије Владимир Божовић, присутне је поздравио у име Александра Вучи-

У Бечу су од 5. до 18. јуна, уз благослов Аустријско-швајцарске српске православне епархије и владике Андреја Чилерцића, одржани Српски дани културе, на којима су се представили и српски уметници из мађарске престонице

ни и побудили интересовање посетилаца.

На крају, свим присутним гостима и учесницима обратила се Весна Клиnger, председница удружења „Фокус“ и директор ове манифестације:

– Захвалила бих се свим присутним гостима, учесницима и медијским

да представимо српску културну баштину, као и привредни и туристички потенцијал грађанима Беча, било да су они из Србије или из Аустрије. Удружење „Фокус“ ће се и даље трудити да гради пријатељства између стваралаца и привредника и велике

Програм је својим гласом улепшала Катарина Јеремић

ћа и обећао да ће „убудуће матица учинити све да се што више повеже са својом дијаспором која живи и ради у Аустрији“. Госте, међу којима је била и Светлана Станковић, конзул Републике Србије у Бечу, поздравили су и др Волфганг Рорбах, потпредседник Српско-аустријског удружења и Владимир Бабошин, представник Српско-руског удружења из Санкт Петербурга.

Међу Србима из дијаспоре и региона, на Српским данима културе учествовали су и представници Срба из Будимпеште, које је за ову прилику окупила Малина Марић. Током читаве манифестације, за посетиоце је била отворена изложба слика Страје Марјановића, сликара и витражисте из Будимпеште, заједно са радovima сликарке Наде Нађ из Беча. Поставка је била отворена у престижном простору дворане Палфи у првом кварту, у самом центру Беча, где су свакога дана одржавани разноврсни тематски програми током трајања манифестације наших људи у Бечу.

Катарина Каја Јеремић, даровита интерпретаторка која живи и студира у Будимпешти, на манифестацију је позвана да својим солистичким наступима, пре свега етно песмама, обогати садржај програма, на отварању и затварању Српских дана културе. Њени наступи били су веома запаже-

Малина Марић у друштву организатора манифестације

Сликар Страја Марјановић поред једног свог дела

кућама, као и многобројним српским удружењима, свима онима који су омогућили да се овај пројекат спроведе у дело. Сви народи имају право и обавезу чувања и развијања свог културног историјског наслеђа, као и да са тим својим наслеђем упознају друге. Зато и јесмо сви овде окупљени, да презентујемо на што бољи начин вредности наших корена. Циљ организације Српских дана културе је

напоре ћемо чинити да постигнемо што већи степен јединства и заједништва, враћајући се свом националном бићу, идентитету и вери – истакла је Весна Клиnger.

Иначе, Интеграционо и културно удружење „Фокус“ има седиште у Бечу и бави се различитим друштвеним активностима у Аустрији, државама Европске уније и Балкана. Улога удружења је да окупи активне чланове и друштва из области уметности, књижевности, привреде, политике и све остале ствараоце, и презентује проверене вредности, како кроз своју емисију „ФОКУС“, тако и путем организовања разних манифестација, као што су јавне трибине, академије, хуманитарни концерти. На челу удружења је Весна Јовановић Клиnger, дугогодишња пријатељица наше сународнице Малине Марић из Будимпеште, захваљујући чијој сарадњи је и дошло до гостовања српских уметника из мађарске престонице у Бечу.

М. М.

Актуелности из Новог Сентивана

Припреме за учешће у летњим програмима

У Новом Сентивану је одржана седница месне Српске самоуправе којом је председавала Јелена Марковљев Веселинов, а на дневном реду заседања најпре се нашло разматрање финансијске ситуације овог представничког тела, имајући у виду да је самоуправа успешно конкурисала за поједине пројекте. Са друге стране, било је и издатака, будући да су приведени крају радови на обнови парохијске зграде и бетонирању стазе на месном српском право-

славном гробљу. У међувремену, предузета је обнова клупа и улазне капије на гробљу.

Материјална подршка пружена је полазницима кампова у Балатонфевешу и Батањи, а остаје да се види хоће ли неко из Новог Сентивана отићи на Веронаучни камп.

На седници је дотакнуто и питање празновања патрона сеоске српске цркве, јер Новосентиванци желе да приреде достојну прославу Велике Госпојине. Постигнут је и договор о при-

преми манифестације „Дан села“, када ће светиња и музеј, који се налази у парохијском дому, бити отворени за јавност. На овогодишње сеоско празновање очекује се долазак гостију из Србије, пре свега из Кањиже, Новог Кнежевца, Крстура и Ђале.

Било је речи и о другим актуелностима везаним за рад месне Српске самоуправе, а заседање је окончано договором да се наредна седница одржи у првој половини јула.

П. М.

Евица Чатић Козић, руководилац КУД-а „Весели Сантовчани“

ИНТЕРВЈУ

Државно признање сматрам круном тридесетогодишњег рада

Међу добитницима награде „PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE“, коју Министарство за људске ресурсе додељује појединцима и организацијама, који су својим радом остварили запажене резултате у области неговања и заштите народносне културе, ове године је и Културно удружење „Весели Сантовчани“ из Сантова. Овај ансамбл од свог формирања марљиво и с љубављу негује фолклор, не само

„Сада нас има двадесет двоје у друштву. Прошле године, када смо обележили тридесетогодишњицу постојања, многи млади су дошли да играју. Када неко заигра и осети дух фолклора, сасвим је сигурно да га никада неће заборавити. Ту су, наравно, и старији играчи. Заједнички радимо, боримо се, а тај рад се види у бројним наступима“, каже за наш лист Евица Чатић Козић.

смо на репертоару имали и хрватске и српске, па и мађарске игре. Између осталог и зато што су се у нашем ансамблу окупљали Шокци, Срби и Мађари. Наша врата свима су била отворена. Свако је играо игре оних других. То сам увек поштовала код својих играча; они су, без изузетка, ценили сваку кореографију. Морам рећи да у Бачкој једино ми гајимо српски фолклор и у овој регији једино ми заступамо српску народност. Интересантно је да нас многа места настањена мађарским и немачким живљем позивају на наступе на њиховим приредбама. Свиђају им се наша музика и наш фолклор, а ми се веома радо одазивамо позивима. Уједно, промовишемо нашу фолклорну баштину и културу.

За ансамбл нема много одмора након уручивања овој признања,

Како је даје на признање које сте добили?

— Што се тиче овог признања „PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE“, желим да се захвалим Самоуправи Срба у Мађарској, која нас је предложила. Много нам значи ова награда, поготово за садашње играче, којима ће ово одликовање значити један додатни импулс да наставе рад, марљивим залагањем и истрајношћу. Са друге стране, захвалност дугујем и свим играчима, који су у протеклих тридесет година били саставни део ансамбла. Они, такође, заслужују захвалност, као и свако ко је током тридесетлећа подржао наш рад. То су свирачи, спонзори, као и жене које су нас пратиле на наступе и помагале нам. То је заједничка награда свих нас. *Овим признањем награђен је и српски, и хрватски и мађарски на-*

род, јер Културно удружење „Весели Сантовчани“ негује њихов фолклор.

— Да, тако је. За ову награду предложила нас је земаљска српска самоуправа, која зна да смо ми народносно друштво, које игра и игре осталих народности. Играли смо, играмо и играћемо док год постојимо. Увек

српског, већ и хрватског и мађарског народа.

Својим ревносним и преданим радом Сантовчани су заслужено понели ово признање, али и поштовање и симпатије многобројних поштовалаца фолклорне баштине, не само у Мађарској.

— Ова награда представља круну тридесетогодишњег континуираног рада „Веселих Сантовчана“ — каже за наш лист Евица Чатић Козић, председница и уметнички руководилац Културног удружења, са којом смо разговарали одмах након уручења одликовања, у палати „Пештански вигад“ (Pesti Vigadó).

— Иако смо имали много потешкоћа у минулим годинама, у најтежим тренуцима смо истрајали и неговали фолклор у Сантову. Није било лако стићи до овог јубилеја. Деца одлазе из села; као гимназијалци и даље су чланови нашег ансамбла, али су често спречени да дођу на пробе. Многи се у међувремену запосле. Али, увек смо успевали да пребродимо проблеме и нађемо решења за потешкоће.

Ипак, ви окупили сте и младе?

— На срећу, увек је било и нове деце, нових играча, који су се пријављивали и са којима бисмо изнова почињали увежбавање кореографија. Ни данас не могу да верујем да смо на овај начин догурали до тридесете, али смо успели.

НИСМО РАДИЛИ ЗАРАД НАГРАДА

„Сигурна сам да ће се многи пријавити и укључити у наш рад, који је сада награђен. Али, морам рећи да никада нисмо радили зарад награда, већ да деца науче игре и песме, да заступамо културне вредности народа који живе у нашем насељу. У томе смо, упркос тешкоћама, успели и поносни смо. Ова награда је заједничка! Ми ћемо, свакако, заједно наставити фолклорну делатност. Надам се да ћемо још дуго неговати српски, хрватски и мађарски фолклор, али и игре и песме других балканских народа, на задовољство свих оних који цене свеукупну културну баштину и праве вредности“, рекла је Евица Чатић Козић у разговору за наш лист.

јер је у шоку веома садржајно лепо. Већ је кренула организација једног фолклорног кампа, који ће се састојати од увежбавања српских игара и песама.

— Од 10. до 16. јула имаћемо Фолклорни табор, у оквиру којег ћемо учити српске игре и песме. Ми смо одувек певали, међутим, свесни смо да без правих стручњака увежбавање игара и песама не иде. Пошто желимо да научимо песме у више гласова, одлучили смо да ангажујемо Естер Фрањо Вујчин, да нас она подучава. Међу корепетиторима ће бити и Мића Јанковић, познати хармоникаш, шеф Великог народног оркестра РТВ Војводине. Захваљујући њему, у госте ће нам доћи и уметнички руководилац КУД-а „Светозар Марковић“ из Новог Сада, којег ћемо замолити да нам постави „Српске игре из Бачке“. У раду кампа ће учествовати и Оркестар „Бабра“, који нас у последње време прати. Они ће том приликом увежбавати игре и песме које ћемо научити. Радом у кампу припремамо се за „Дане Сантовчана“ и свакако, желимо да научимо што више. Поред тога, свако вече ће бити едукативно вече српског фолклора или тзв. „плесачница“ код угоститељског објекта „Teaház“. Рачунамо на бројне љубитеље фолклора и убеђена сам да ће се многи укључити у увежбавање нових корака.

Забележио: Предраг Мандић

ШКОЛСТВО

Опраштање ученика осмог разреда на Тргу ружа

„Нека вам живот буде прелепа бајка!“

У среду, 14. јуна ове године, у Будимпештанској Српској основној школи „Никола Тесла“ приређена је свечаност за свршене ученике осмог разреда. Традиционално, школски ходник био је украшен свежом травом и цвећем, што је увелико допринело свечаној атмосфери

Тачно у 15 часова заориле су се традиционалне пригодне песме „Гаудеамус игитур“ и „Збогом школо наша“ и тиме је отпочело опраштање ђака осмог разреда, које је предводила њихова разредна, професорка Зорица Јурковић Ембер. Седмаци су са својом разредном, професорком Марином Ремели, учинили све како би улепшали школску свечаност. Украсили су ходник и двориште, а главну декорацију урадила је професорка Изабела Борза.

Слављеници су кренули да још једном обиђу школску зграду у којој су провели дане детињства. Тог летњег дана од основне школе опростили су се: Милош Анђелић, Вељко Бицок, Рудолф Булиговић, Анамарија Добо, Александра Иланковић, Марко Јокић, Лара Кљарић, Барнабаш Конц, Мила Љубичић и Данило Милисавић.

Овога пута свечаност је приређена у сали за физичко васпитање, а програму је присуствовала и Вера Пејић Сутор, председница Самоуправе Срба у Мађарској. На почетку свечаности интонирани су српска и мађарска национална химна, а потом је уследио рецитал ученика седмог разреда, чије је гесло било: „Нека ваш живот буде бајка, прелепа бајка!“.

Потом је наступила Анђела Вукмир, ученица 7. разреда, рецитујући песму Слободана Станишића „Детињство“.

Затим је Лена Ембер, ученица 6. разреда, извела једну соло песму, одушевивши својом интерпретацијом присутне.

Опроштајни говор, у име ученика осмог разреда су, на српском и мађар-

ском језику, прочитале Александра Иланковић и Анамарија Добо. Оне су се овом приликом присетиле свих лепих доживљаја и изразиле захвалност учитељици Весни Чаплар, као и професоркама: Оливери Мунишић, Иза-

бели Борзи, Мирјани Трагор, Светлани Чемерић Кучери, које су својим трудом и залагањем допринеле њиховом напредовању и одрастању. Речи дубоке захвалности упућене су разредној, Зорици Јурковић Ембер. Наведени су бројни дирљиви тренуци, поготово када је реч о заједничким успоменама које ће их заувек спајати, без обзира на то где ће наставити своје даље школовање.

Директорка школе др Јованка Ластивић је поздравила осмаке, честитавши им на успеху. Изразила је задовољство што је још једна генерација основаца успешно завршила своје школовање, али и тугу, јер је свако опраштање уједно и време растанка. Директорка је у својој беседи споменула и то да је ово последње малобројно одељење, пошто је у осталим разредима, на опште задовољство, број ђака знатно већи. Слављеницима је пожелела много успеха, среће и радости у животу, а потом уручила књиге и дипломе Анамарији Добо и Александри Иланковић. За једанаестогодишњи боравак у српској васпитно-образовној институцији на Тргу ружа дипломе су добили: Барнабаш Конц, Милош Анђелић и Данило Милисавић, док је за учешће у ваннаставним активностима диплома уручена Мили Љубичић.

Осмаци су, затим, на школском дворишту радосно пустили балоне са тајним жељама. По завршетку свечаности, родитељи ученика осмог разреда припремили су закуску у наставничкој зборници школе.

Д. Д.

На крају још једне школске године

Сумирани резултати и награђени најбољи ученици

Свечаност поводом краја школске године одржана је у сали за физичко васпитање. После интонирања српске и мађарске химне, уследиле су рецитације, у извођењу Зоре Сремчевић и Тамаша Конца. Потом се присутнима обратила директорка др Јованка Ластивић. Она се у свом говору захвалила свима, како педагозима тако и ученицима, на раду, залагању, активностима и успесима, којих је протекле 2016/2017. школске године било на претек.

Радови на пројекту проширења зграде школе започели су током летњег распуста, а директорка је тим поводом замолила за стрпљење у првом полугодишту следеће школске године, пошто ће радови у то време бити у току. Када буде завршена доградња школе, она ће бити знатно већа и модернија, о чему је наш лист у више наврата известио читаоце.

Директорка је посебно похвалила спортисте који су постигли значајне успехе, освојивши златне медаље. Пре поделе сведочанстава у одељењима, директорка је прочитала имена најуспешнијих ученика, који су добили општу похвалу наставничког већа:

5. разред: Никола Богдан, Ангелики Иванов, Немања Миленковић, Стефан Монторо Марјановић, Сара Остојић,

У Српској основној школи и гимназији „Никола Тесла“ у Будимпешти, ова школска година приведена је крају у четвртак, 15. јуна, као и у осталим школама широм Мађарске

Милош Трифуновић, Балинт Ласло Феке.

6. разред: Лена Ембер, Сузана Косновски, Бранка Ћосић.

7. разред: Анђела Вукмир, Андрија Моштрокол.

8. разред: Анамарија Добо, Александра Иланковић.

9.0 разред: Мила Божић, Исидора Чергић.

9.а разред: Ана Малушић, Лара Камаси.

9.б разред: Марта Михајловић.

9.ц разред: Теодора Миљковић, Љиљана Ковјанић.

10.а разред: Наташа Балаж, Каролина Кардош, Катарина Фекете.

10.б разред: Тамара Владетић, Нађа Марчетић.

10.ц разред: Анастасија Ачански, Катарина Радојичић.

11.а разред: Ана Бали, Марина Сабо, Атина Мерцедес Штефанидес.

11.б разред: Никола Ђорђевић, Василије Мићић, Марина Чолаковић, Сташа Мандић.

Д. Д.

Искусства једне од овојодишњих мајшураникиња

НЕВЕН

Писмо ђацима који остају и онима који тек долазе

Анастасија Топаловић

Анастасија Топаловић, матурант Српске гимназије у Будимпешти, обратила се писмом млађим и будућим ученицима ове школе, желећи да им на тај начин, како каже, пренесе лекцију коју је тамо научила

ном рекао да са мало речи кажем много, али признајем вам да је то зато што увек пишем у последњи час. Признајем вам и да ми није лако данас, када одлазим, али не жалим, јер сам живела, и не окрећем се, јер ми,

Пишем вама, који за нама остајете и вама који за нама долазите. Не тугујте, не плачите, не мрзите, не пропуштајте! Не пропуштајте ниједан минут, ниједну прилику! Не страхујте, јер ћете постати роб својих страхова, а зар је живот који имате вредан ропства? Слушајте, упијајте, гледајте, учите!

Кад кажем да учите, то значи да сте овде добили шансу да научите шта значи живети. Шетајте, идите на Трг хероја, идите на Цитаделу, обиђите Тврђаву и Дунав. Љубите, волите и не

плашите се! Научите да границе ваших могућности, жеља и амбиција не постоје. Не постоје ни оне границе исцртане на географским картама, и зато немојте чежњиво гледати на места и људе које сте оставили долазећи овде. Границе су, заправо, само линије наших страхова и несигурности, а ми нисмо ни плашљиви, ни несигурни. Ми смо јунаци наших родитеља, мали борци велике будућности која нас чека. Наше оружје је бритак ум, а наш штит су одлучност и истрајност.

Научите да несебично делите и дајете, научите да будете ослонац и нађите ослонац. Пријатељства која овде стекнете биће посебна, вечна и неуништива. И ви сами, по одласку, бићете такви: неуништиви. Као

Ђаци бившег 12.б разреда на екскурзији у Јегри

каљење челика, тако изгледа наш бо-равак овде. Процес можда јесте дуг и мукотрпан, али зар ћемо жалити напор и зној? Никада нисам умела да вам пишем дуге текстове. Неко ми је јед-

СОШИГ-овци немамо времена за за-стајкивање и поглед уназад. Ми журимо у нове авантуре, на нова места. Ми од живота желимо све, а СВЕ ћемо и добити! ■

Смена генерација у „Гимназијалицу“ и јорукe бивше уреднице

Занемарите разочарења, уживајте у сваком тренутку

„Разочарења оставите са стране, јер не заслужују да им се посветите поред прелепе Будимпеште и свега доброг што вас окружује“, поручила је својим читаоцима Анђела Теслић, досадашња главна уредница листа Српске школе у Будимпешти

Драги моји СОШИГ-овци, дошли смо до краја нашег дружења. На самом почетку волела бих да кажем да штафету уредника предајем Бојани Мишулић, ученици 11.б разреда. Од септембра 2017. године на почетку вашег омиљеног часописа „Гимназијалац“ имаћете прилику да прочитате њену почетну реч.

Такође бих волела укратко да опишем ове четири године. То заправо и није могуће. Једино што могу да вам кажем, сада када се све завршило, јесте да уживате у сваком тренутку. Не обраћајте пажњу ни на шта лоше у вашем окружењу. Разочарења оставите са стране, јер не заслужују да им се посветите поред прелепе Будимпеште и свега доброг што вас окружује. Проводите што више времена са цимеркама или цимерима и осталим друштвом које вам прија. Не замарајте

Анђела Теслић

мозак проблемима, јер се све да решити.

Оно што је најважније, максимално се препустите чарима Будимпеште; обиђите што више културних места, кафића, ресторана и паркова. Потрошите сву енергију на уживање. Последњи број „Гимназијалаца“ ове године посветићемо успесима наших спортиста, али и нашим матурантима. Надам се да ћете уживати у читању. Срећно са даљим школским обавезама!

За ове четири године, будући да много путујемо, навикли смо на расанке. Заправо ми смо навикли на краткотрајне расанке. Када одемо од куће знамо да ће брзо доћи викенд, или распуст, када ћемо поново доћи у загрљај топлог дома. Зато се надам да ће и ово опраштање бити само на кратко и да ћемо се ускоро наћи на истом месту у истом саставу. ■

ЗАНИМЉИВОСТИ

РУБИКОВА КОЦКА

Као што знате, свака од шест страна Рубикове коцке обојена је другом бојом. Приликом њеног склапања и расклапања боје се измешају. Да ли сте икад размишљали колико би тада могло бити комбинација боја? 43 252 003 274 489 859 856 000 комбинација, невероватно, али истинито. *

ЛИСТ ПАПИРА

Јесте ли знали да ниједан комад четвртастог, свог папира не може бити савијен на пола више од осам пута? *

ИЗ МИНУТА У МИНУТ

Минут није велики временски размак, али милијарда минута је више од деветнаест векова. Секунда је, у поређењу с минутом, врло мала. Милијарда таквих секунди је око 32 године. *

НЕЗАМИСЛИВЕ ВЕЛИЧИНЕ

Милион је у поређењу с милијардом као секунда са сатом. Ако почнете узастопно да бројите до милијарде као десетогодишњак, бројање ћете завршити као стогодишњи старац, радећи сваког дана по шест сати. *

ОД ЧЕГА ЉУДИ СТРАДАЈУ

Ајкуле убију око 40 људи годишње, кокосов орах око 150, а више од 2.500 леворуких људи сваке године изгуби живот, јер су користили алат и опрему намењену за дешњаке (најчешће од моторне тестере). *

ГЛАДИЈАТОРИ

Многи гладијатори су некада били као данашње поп звезде или спортисти – имали су своје обожаваоце и фан клубове, а борили су се у пажљиво испланираним двобојима под будним оком судије. *

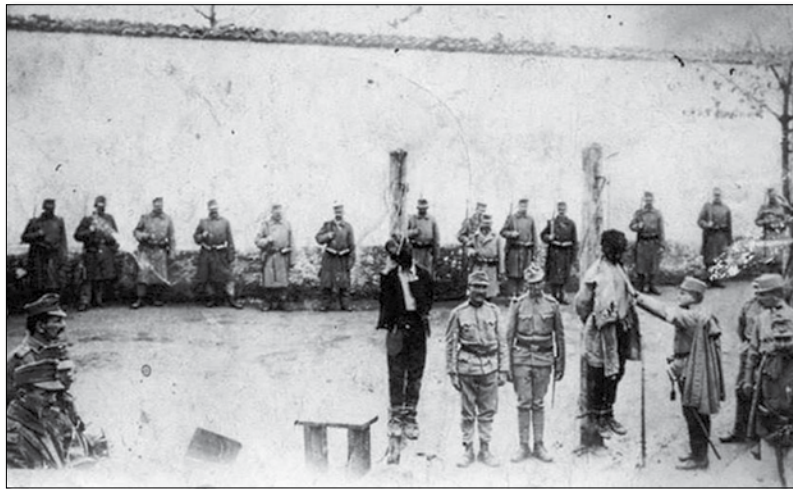
ЦРВЕНЕ ПИРАНЕ

У водама Амазона плива најмање 20 различитих врста пирана, а најопасније су Црвене пиране које се често називају воденим хијенама или канибалима.

ФЕЉТОН Приморани да рађују прошив свој народа (13)

Страдања Сремаца и српског манастира Фенек

Једнога дана Жарко Ристов од Милана Рајића, разводника темишварског пука, родом из Чакова, у Банату, дознаде страшну вест о страдању оближњег манастира Фенек

Злочини аустроугарске војске

Десио се у Кленку да је један водник из 61. пешадијске бригаде ушао у Лазин дућан где је узео да једе кобасице. Непромишљени војник је уместо вина пио жестоки рум. Добро поднапитом воднику на крају позли, па оде до оближњег бунара да смири желудац и да угаси жеђ. Но, уместо очекиваног олакшања, још више га обузе мучнина и поврати испред бунара. Успаничени водник је посумњао да га је дућанџија отровао. Врати се у продавницу и жестоко псујући „матер рацку“ једним хицем уби несрећног Лазу. Ни крива ни дужна. Сутрадан, после инспекције, установљено је да вода није била отрована. У душу кленачких Срба ушуња се је-за и велики страх.

Без обзира на све то, генерал Бем-Ермели је издао наређење да се сва сумњива лица сместа ухапсе. Тако су се у оштинском затвору нашли прота Апостоловић, учитељица Јованка Љубинковић, учитељ Никола Милановић, свештеник Петар Бронзић, парох из суседног Платичева, са још неколико угледних српских трговаца и сељака. Недуго потом су интернирани у Петроварадин, а оданде у Арад.

Жарко је у својој чети имао неколико сународника. Исти горки хлеб су са њим зобали Стевко Видак, Милан Глигорић, Велимир Арсенијевић, Војин Симин и Владимир Јевремовић. Разумели су се и без иједне речи само размењујући погледе. И толико је било

сасвим довољно. Све им беше јасно као суза.

Једнога дана Жарко Ристов од Милана Рајића, разводника темишварског пука, родом из Чакова, у Банату, дознаде страшну вест о страдању оближњег манастира Фенек. Рајић је са својом 61. региментом пролазио кроз питоמו сремско село Јаково које је ле-

жало надомак поменутог општежитија. Тамо је чуо и ту стравичну причу о скрнављењу древне српске светиње, задужбине Стефана и Ангелине Бранковић.

Пред поноћ 4. августа, на празник Благе Марије, која се у народу спомиње и као сестра Светог Илије Громовника, у манастиру Фенек је владала

блажена тишина. Изненада, по каменом поду ходника одјекну груби бат чизама и цокула.

Геза Херцфелд, поручник 38. кечкеметског пешадијског пука, у пратњи четворице војника, ногом је развалио врата ћелије игумана Данила Брзакловића. Затечени настојатељ манастира извучен је из постеле и уз страховне псовке одмах био претучен. Урлајући из петних жила, Херцфелд му се унео у лице. Песницом га је жестоко ударао по лицу. Псујући му „бога рацког“, изгланцаним чизама шутну га у слабине. Стари архимандрит се грчио од бола и пљувао крв.

Остала четворица истим бесом на срнуше на остале монахе. Хонведи су у својој јарости кундацима ударали унезверене калуђере. Настаде крвави зулум. Стари јеромонах Корнелије Будић, од првог ударца изгуби свест. Остала двојица јеромонаха Танасије Вујичић и Пантелија Лазич, били су такође зверски бијени. Крвљу обливеденог лица узалудно су покушавали да се одбране. Од беса војника и тешких удараца кундаком није се могло побећи. Ништа боље нису прошли ни голубради искушеници Коста Галић и Симо Бошњак, као ни студент права Милан Секулић који је у манастир дошао на ферије. Избезумљени кечкеметски солдати, истим гневом премлатише и затечене манастирске слуге Косту Јанковића и Ђорђа Чакована. (...)

Драгомир Дујмов

ЖИВОТНИ СТИЛ

Ако крећете на дуго очекивано путовање...

Не заборавите које болести вребају на летовању

Добар пробиотски препарат може вам затребати за успостављање равнотеже цревне флоре, која се поремети најчешће услед промене локалне средине, другачијег састава воде и применом нових намирница, чак и када су оне здравствено исправне.

Ово се објашњава чињеницом да локална храна и вода могу садржати допуштене количине микроорганизама уобичајених за то подручје, на које је локално становништво отпорно, али туристима могу стварати многобројне проблеме. Путничка дијареја се управо из ових разлога, јавља код 20-50% путника, без обзира на то да ли одлазе на планину, море, у село или бању.

Не дозволите да будете један од 10 милиона људи које током године широм света погађа путничка дијареја и да се ваше дуго планирано и ишчекивано летовање претвори у боловање. Раније се путничка дијареја углавном јављала код туриста који одлазе у регионе Блиског истока, Азије и Африке, али је данас све чешћа и код путника који летују у земљама региона, попут Црне Горе, Грчке, Турске, Бугарске, Хрватске, где сваке године одлази највећи број наших туриста.

Путничка дијареја је заправо гастроинтестинална болест. Узрочници путничке дијареје су бактерије, вируси или паразити. Путничка дијареја је праћена надимањем, мучнином, грчевима у стомаку и воденастим столи-

Сезона годишњих одмора је увелико у току. Осим уобичајених лекова за прву помоћ, на пут обавезно понесите и добар пробиотски препарат. Путничка дијареја се може спречити

цама, а тегобе се обично јављају током првих дана путовања, али се пролив може појавити у било које време током пута, па чак и до месец дана по повратку са летовања.

И мушкарци и жене су подједнако у опасности од добијања путничке ди-

јареје. У већој опасности су особе са поремећајима имуног система, особе са дијабетесом и другим хроничним болестима, људи са стомачним поремећајима, али првенствено деца, која су по том питању много осетљивија од одраслих.

Пробиотски препарати су веома важни у превентивном смислу, јер представљају прву линију одбране од свих патогених чинилаца у цревном тракту. Пре примене неког пробиотског производа, обавезно прочитајте упутство, јер нису сви пробиотски препарати исти, а само њиховом надмоћном доминацијом над различитим патогенима, успоставља се цревна равнотежа и спречава могућност појаве разних болести.

Капсуле пробиотика у свом саставу имају 5 милијарди ћелија пробиотске кваснице, чије су предности у односу на пробиотске бактерије вишеструке и огледају се пре свега у механизму њеног деловања у цревима. Захваљујући величини своје ћелије, квасница попут сунђера упија и везује за себе све патогене и избацује их из организма. Не врши колонизацију дигестивног тракта, самим тим не нарушава нормалну цревну флору. Делује у цревима највише још 3 до 6 дана по престанку узимања, након чега се у потпуности одстрањује из организма.

Управо због свог јединственог механизма деловања, погодан је за примену код дијареја различитих индикација, не само код путничке. Он је први избор и код акутне инфективне и антибиотске дијареје, јер је као гљивица отпоран на деловање антибиотика, па се може узимати у исто време са њим. ■

КАМП СТАРИХ ЗАНАТА У ЛОВРИ

Од 2. до 8. јула 2017.

У Ловри, на Чепелској ади, и овог лета биће одржан камп за децу школског узраста (од трећег разреда), која желе да се упознају са старим занатима. Многе од тих делатности већ ишчезавају, па је ово прилика да се млади упознају и, можда, продуже традицију израде појединих производа на традиционалан начин. Удружење за очување културе и традиције из Ловре позива ученике основних и средњих школа да се пријаве за учешће на кампу. Уплата за учешће је 7000 форинти. Трошкове превоза носе учесници. Рок за предају пријава је 20. јун 2017. године.

Све додатне информације можете добити путем имејла: lovrakamp@gmail.com или на телефоне: +36 70 319 34 62, +36 30 925 07 59

СУСРЕТ БИВШИХ ЂАКА УЧИТЕЉСКИХ ШКОЛА

На иницијативу бивших ђака учитељских школа из редова мањинских националних заједница, **1. јула 2017.** године у 10 часова биће организован састанак, у просторијама Српске школе „Никола Тесла“, на будимпештанском Тргу ружа.

Радујемо се сусрету!

ДЕЧЈИ ВЕРОНАУЧНИ КАМП

Од 10. до 16. јула 2017.

Епархија будимска по 25. пут организује Веронаучни камп, који ће ове године бити одржан у Будимпешти. Детаљније информације заинтересовани могу добити код месних свештеника или администратора кампа, протонамесника Далибора Миленковића, на телефон +36 30 528 30 30, или путем имејла: dali_mil@yahoo.com

КОНЦЕРТ ОРКЕСТРА „СЕЛО“

Поводом 10 година постојања
15. јула 2017. од 18.00 ч.

Специјални гост:
Љубиша Павковић, уметник на хармоници

Место концерта:
Шtrand у Чипу (Szigetsép, Strand)

Информације за рубрику „Инфо“
шаљите на адресу: info.snnovine@freemail.hu
Телефон: +36 30 273 3399

ИНФО СЕРВИС

Сејединска српска православна црквена оштина,
Сејединска месна српска заједница и
Сејединска српска народносна самоуправа организују

ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ У МАНАСТИР ГРАБОВАЦ, НА ПЕТРОВДАНСКИ САБОР

16. јула 2017. године

Пријава за путовање врши се уплатом учешћа у износу од 2000 форинти, код свештеника Павла Каплана (тел: +36 30 484 8778)

Рок за пријављивање: 7. јул 2017.

Срдечно очекујемо све заинтересоване!

ВИДОВДАНСКО ВЕЧЕ У XV КВАРТУ

2. јула 2017. од 19.00 ч.

Наступају:
КУД „Опленац“ из Канаде
КУД „Табан“ из Будимпеште

Újpalotai Boldog Salkaházi Sára templom udvara
(Budapest, XV, Pattogós u. 1)

ФЕСТИВАЛ РИБЉЕ ЧОРБЕ У БАЈИ

Од 6. до 9. јула 2017.

Богат културни програм
на Главном тргу!

Terra Travel, Gračanička 16
11000 Beograd, Srbija

+381 11 2632-921; +381 11 630-1591

Dežurni telefon: +381 64 802-6680

Telefon u Budimpešti: +36705047240

info@terratravel.rs | www.terratravel.rs

Minibus prevoz "Od vrata do vrata"

Dnevni prevoz na relacijama:

Beograd - Budimpešta - Beograd

Beograd - Beč - Beograd

Beograd - Zagreb - Beograd

Beograd - Slovenija (svi gradovi) - Beograd

Beograd - Istra (svi gradovi) - Beograd

scan and find more

[/TerraTravelRS](https://www.facebook.com/TerraTravelRS)

[/agencijaTerraTravel](https://www.facebook.com/agencijaTerraTravel)

DENTAL PALACE

СТОМАТОЛОШКИ ЦЕНТАР
У СТАРОМ БУДИМУ

1036 Вр., Nagyszombat u. 1.

Тел: 06 1 250 90 86; 06 30 494 45 48

Имејл: info@dentalpalace.hu

Радно време:

Понедељак - петак
од 8.00 - 20.00

Ако путници знају, рецимо, колико је каменова у калдрми пута и колико је зрна песка под калдрмом, и ако знају имена свег дрвећа и свих травки што расту покрај пута – шта им помаже све то знање, ако не знају где је пут почео, и где ће се завршити, и одакле су пошли и куда иду.

Вера човекова није друго него отварање врата душе и допуштење Богу да уђе.

Моја вера у Бога не смета ми да усвојим сву праву науку од алфе до омега. Најбоља наука стоји у савршеној хармонији са најбољом вером. А најбољи се никад не препиру: најбољи се разумеју и љубе. Ниски или неједнаки се препиру и гложе и уживају у препирању и гложењу. Но препирање и гложење псевдовере и псевдонауке поколеба многе просте душе у вери.

Школован је онај човек који је успео да очисти језик од гадних речи и своје срце од смрадних жеља и свој ум од безбожних мисли. Ко није ово успео томе школовање помаже само да једном наученом вештином зарађује себи за хлеб као што школован (на свој начин) медвед зарађује својом вештином играња.

Богатство је добро кад се може у добро дело обратити. Богатство је зло кад, место да да слободу човеку стави свога сопственика у службу.

Завиди ли ко губавоме? Не завиди. Зашто онда понеко завиди зломе, кад је зло већа болест од губе? Губа је болест тела а зло је болест душе.

Мрзи на зло, но не мрзи на човека који чини зло, јер

СВЕТИОНИК

је болесник. Ако можеш лечи болесника, но не убијај га мржњом својом.

Истина је шира, виша и дубља од васионе. Зато се истина не може знати – она се може открити духовном човеку, као што се дан не може знати, но може се открити отвореном оку.

Рећи за једну веру или једну филозофију да садржи сву истину исто је што и рећи да све друге вере и филозофије садрже све заблуде. Од ове бруталности ретко је кад слободна велика маса људи. А задобити ову слободу значи учинити један дивовски корак ка величини, ка божанству.

Највеће истине лакше ћеш доказати људима животом но речима. Зато и не почињи говорити о њима прво језиком, јер ћеш их довести у сумњу.

Ко духовно мисли, тај долази до сазнања да није свет пространји од човека, но обратно, да је човек пространји од света. Нека васиона увећа себе и умножи себе још милион пута, моја душа прелеће све њене границе и сву је обухвати као исполинска рука малу лопту.

Сматрај сваки дан као један цео, отпочет и завршен живот. Оциви га као целину, а не као део. Нек се сваки твој дан одрони од тебе као цео један човек с којим ћеш желети да се опет састанеш као с пријатељем и да га без стиде покажеш васиони.

Владика Николај Велимировић

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРБСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ.

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ✦ Издавач: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ✦ За издавача: др Јадранка Гергев ✦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ✦ Финансијер: Министарство за људске ресурсе Мађарске (Emberi Erőforrások Minisztériuma) ✦ Фотоуредник: Иван Јаковић ✦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ✦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ✦ Web: www.snnovine.com ✦ Графички прелом листа: Карољ Сабо ✦ За штампању: Alfa Press Design Kft: Ференц Ибош ✦ Текстуалне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ✦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ✦ HU ISSN 2061-0238

МУЗИКА

Још једна звездана ноћ на Њештанској ЈУ журци

Романтични повратак у осамдесете са „Магазином” и Андреом

Група „Магазин” је славу стекла 80-их година прошлог века. Од тог времена, састав групе се мењао, па је тако у својој историји имала седам певачица. Актуелна солисткиња Андреа Шушњара придружила им се 2010. године.

У разговору за наш лист, Андреа је причала о концерту у Будимпешти, животу музичара, данашњим трендовима и анегдотама са путовања, која су саставни део живота музичке звезде.

— Публика ме је заиста одушевила вечерас! Ми смо приступили са дозом скептичности и страха, јер нисмо знали шта да очекујемо, како ће публика реаговати, да ли ће знати песме или не. Због тога смо припремили компле-

На будимпештанском броду „А38”, као гост ЈУ журке, гостовала је једна од најпопуларнијих група са простора бивше Југославије, која је још осамдесетих година, када је била на врхунцу популарности, постала својеврсни бренд и то остала до данас. Специјално за СНН, о „Магазину” данас и својој каријери, говори певачица групе Андреа Шушњара

то да је то нешто што се и не може поредити. Раније ми је то био проблем, сада је све дошло на своје.

Будући да никада раније није била у Будимпешти, успела је да наговори бенд да пре одласка у Аустрију на на-

редни концерт, посете центар града.

— Празник је и радње су затворене! — кроз смех додаје Андреа. — Најслађе ми је купити неку ситницу у радњама којих нема у Хрватској. Када путујем, волим да купим неки сувенирчић, обавезно подметаче или магнетиће за фриџидер.

Што се тиче хаљине коју је на концерту носила, каже да ју је купила видећи је на Инстаграму и да је, с обзиром да је мађарски бренд, помислила да је право време да је овом приликом обуче.

Андреа Шушњара каже да је на сцени осетила дозу носталгије од стране публике у начину на који су реаговали на старе хитове. Она додаје да сматра да се музи-

ка 80-их више никада неће поновити, са тако посебном емоцијом и текстовима. А сам „Магазин” са својом музиком, по њеним речима, с временом је постао више од саме групе:

— „Магазин” је заиста бренд. Наше далматинске мандолине се чују у песмама, тако да има и тих етно моментата, али је то у ствари поп. Мислим да „Магазин” није имао неког директног конкурента од осамдесетих до данас због изграђеног, аутентичног сти-

тан репертоар осамдесетих и неке песме које у Хрватској више не свирамо. Веровали смо да ће публика нешто препознати. На крају се испоставило да су знали све, од прве до последње песме — каже певачица.

Будући да је „Магазин” група из 80-их година, њихова публика је свих узраста и доба и веома је хетерогена. Публика, као главни судија каријера људи који се баве јавним послом и музиком, захтева дозу прилагодљивости.

— Рекла бих да се и бенд и певачица увек прилагођавају тржишту. Због тога и дође нова певачица у бенд, јер дођу нови млади људи који траже друге песме, нове стилове; све се брзо и непрестано мења у овом послу. Бенд је опстао више од 30 година препознајући своју публику и њихове жеље, па је са сваком певачицом било другачије — каже Андреа и додаје да није осећала медијски притисак када се придружила бенду, јер је пре тога наступила на „Еуросонгу” сама, па је овакав наставак каријере био логичан след ствари.

— Ја сам са бендом већ седам година. Када сам се придружила групи, кренула су поређења са претходним певачицама. Говорили су, личи на Данијелу Мартиновић, пева као Љиљана Николовска, понаша се као Јелена Розга и слично. Било је тога превише. Свака од нас је заиста своја, а све смо другачије, имамо другачије песме, та-

ЗАМЕНИЛИ ДАН ЗА НОЋ

„Атмосфера у Будимпешти нас је дословно понела. Лепо је кад примиш енергију од публике и онда можеш дати свој максимум, па смо овај концерт због тога и продужили”, објаснила је Андреа и додала да је пресрећна концертном, због чега је заборавила и напоран пут до Будимпеште, бол у ногама због потпетица и касних ноћних сати. Како каже, на то се музичари с временом навикну.

„Ми, музичари заменили смо дан за ноћ. Легнем око 6 или 7 сати ујутру и пробудим се око 2-3 поподне, што нико не разуме, осим нас. Такође смо навикли дуго да се возимо у комбију, по 8 или 10, а некада и 12 сати. Након тога право на тонску пробу, на брзину туширање, понекад нека вечера и то је то. Касније си већ на бини и испред тебе је публика, која не треба ништа од тога да примети”, рекла је певачица за СНН.

ла. Једина је поп група из тог времена, друге су „Тешка индустрија”, „Црвена јабука”, али они су рок групе и другачије су.

О данашњим музичким трендовима у Хрватској и у Србији, мисли да је немогуће потпуно одредити стил, с обзиром да су се музика и правци измешали.

— Раније се знало шта је српски поп, који смо ми млади у Хрватској слушали и обожавали. Граница између многих музичких стилова поприлично се изгубила. Немогуће је одредити да ли су поједине песме турбофолк или не. Лично слушам све што се може чути. Са друге стране, у Хрватској имамо најразличитије фестивале, тако да није заступљен само турбофолк, али дефинитивно доминира.

Њена колегиница, Јелена Розга са „Магазином” је добро прихваћена у Србији. Андреа је коментарисала своје сличне планове:

— Ја бих волела више да радим у Србији. Много волим да идем у Београд, и приватно и пословно. Тончи Хуљић увек има планова за Београд и ја сам увек за, али је тешко организовати све. Требало би практично да идем сама, али с обзиром да смо група, без остатка бенда то нема много смисла, јер смо, ипак, ми „Магазин” — објашњава Андреа која каже да планира соло каријеру, али не у наредних пар година, колико намерава да остане са бендом.

Разговор водила: Милана Мотика